

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL DE GOVERN

2731

Acord del Consell de Govern de 27 de març de 2023 pel qual la regeneració d'aigües depurades per a usos de la pròpia depuradora, urbans i/o ambientals es consideri política hidràulica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a efectes d'aplicació de la normativa al cànon de sanejament

L'aigua a les Illes Balears és un bé escàs. La baixa pluviometria així com la petita superfície terrestre impedeix la formació de cursos d'aigua permanents i fa que la font principal d'aigua dolça la constitueixin els aqüífers.

D'acord amb les dades més recents, el 33% dels aqüífers de l'Arxipèlag estan en mal estat quantitatiu, atès que presenten extraccions superiors al 80% dels recursos naturals disponibles, i a més, presenten un descens de nivell clar o un risc per clorurs en els casos en què hi ha connexió amb la mar. Aquests aqüífers se situen als llocs on hi ha més pressió humana, tant a l'hivern com a l'estiu, on hi ha els principals nuclis de població i les zones turístiques i la major part de les vegades presenten problemes de salinització.

En els darrers anys, els efectes del canvi climàtic—com ara l'augment de temperatures la disminució de les pluges en general i l'augment dels episodis torrencials—juntament amb l'augment de la pressió humana, han fet que el recurs esdevingui més escàs del que ja és de forma natural al clima mediterrani.

Aquesta realitat fa necessària la diversificació de fonts d'aigua alternatives a les subterrànies així com tancar el cicle d'ús amb la seva reutilització.

El Pla Hidrològic de les Illes Balears vigent posa el focus en la importància d'impulsar la reutilització en la demarcació. Per això, hi incorpora les mesures de foment de reutilització d'aigües regenerades per a la millora de l'estat dels aqüífers, el Pla de Reguius amb Aigües Regenerades, disposicions normatives per al foment de la recàrrega d'aqüífers amb aigües regenerades i l'impuls del canvi normatiu per a donar suport i incentivar la reutilització d'aigües regenerades per a usos urbans.

Aquest Pla en línia amb el Decenni de la restauració de l'Organització de les Nacions Unides, així com la proposta de Reglament del Parlament Europeu i del Consell de restauració de la natura, en tramitació, preveu l'aprovació de l'Estratègia de conservació i manteniment dels aiguamolls de les Illes Balears, aprovada recentment, la qual preveu el foment de la restauració de zones humides, i la creació de noves, com a punts de retorn de les aigües depurades al medi terrestre de manera que contribueixin també a tancar el cicle urbà de l'aigua.

Pel que fa a les condicions de la reutilització d'aigües depurades regenerades, a l'àmbit estatal és d'aplicació el Reial Decret 1620/2007, de 7 desembre, pel qual s'estableix el règim jurídic de la reutilització de les aigües depurades. En aquesta norma (article 7), es preveu el foment de la reutilització de les aigües per iniciativa pública sempre que, entre d'altres condicionats, es faci mitjançant Plans de reutilització en què es prevegin, entre altres requisits, sistemes tarifaris per la recuperació de costos. També es preveu (article 11) que, en cas d'iniciativa privada, el titular de la concessió o autorització de reutilització ha de suportar els costos necessaris per a adequar la qualitat de les aigües depurades a les exigències de qualitat vigents en cada moment. Per als usos ambientals, s'ha de tenir en compte també la normativa europea, i en concret el Reglament 2020/741 del Parlament Europeu i el Consell de 25 de maig de 2020 relatiu als requisits mínims per a la reutilització de l'aigua.

Tal i com indica l'exposició de motius del Decret Legislatiu 1/2016, de 6 de maig, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües, el cànon es va crear com a tribut destinat al finançament de les actuacions de sanejament de l'aigua als nuclis urbans, incloent-hi l'evacuació, el tractament i la reutilització de les aigües residuals i, en general, de tota la política hidràulica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la recaptació del qual s'ha de destinar íntegrament a aquesta finalitat. La disposició addicional segona del mateix text estableix que en tot cas, el dret i la quantia de les indemnitzacions queden sotmesos a les disponibilitats pressupostàries del programa de sanejament i depuració d'aigües a càrrec de la direcció general competent en matèria de recursos hídrics, i també, pel que fa a les indemnitzacions per obres i instal·lacions, a la planificació que estableixi la Conselleria de Medi Ambient i Territori..

En aplicació de la llei es varen aprovar dos decrets. El Decret 25/1992, de 12 de març, sobre indemnitzacions a ajuntaments i altres entitats públiques pels costos de conservació, manteniment i explotació del servei de depuració d'aigües residuals, que fixa la forma i les condicions en què els ajuntaments i d'altres entitats públiques que presten el servei de depuració d'aigües residuals han de ser indemnitzats pels costos de conservació, manteniment i explotació que suportin, dins de les disponibilitats pressupostàries, i el Decret 51/1992, de 30 de juliol, sobre indemnitzacions i compensacions per obres i instal·lacions de depuració d'aigües residuals, que fixa les regles, els procediments i els requisits per a determinar i quantificar els drets a indemnitzacions per noves instal·lacions depuradores d'aigües residuals.

Tot i existir aquest mecanisme per finançar la depuració de les aigües residuals urbanes, fins al moment en la interpretació d'aquests decrets no s'han considerat els sistemes de regeneració per la reutilització dins la pròpia depuradora, urbana i ambiental com a part del sistema de depuració ni com a forma de retorn de les aigües depurades al medi, per la qual cosa no s'hi han destinat.

S'ha de tenir en compte que el cànon de sanejament es recapta als usuaris d'aigua en base al volum consumit, el que suposa una aplicació directa del principi de *qui contamina paga*, i per tant és coherent que aquest tribut no es destini només a la depuració, si no que també ho faci a la reutilització a la pròpia depuradora, la urbana i l'ambiental.

Amb la reutilització dins la pròpia depuradora, per a usos urbans i per a usos ambientals es contribueix a la reducció i minimització del consum net de recursos naturals i s'afavoreix el seu retorn a les aigües subterrànies, i per tant a la millora de l'estat dels aqüífers.

Per tot això, el Consell de Govern, a proposta del conseller de Medi Ambient i Territori, en la sessió de dia 27 de març de 2023 adoptà, entre d'altres, l'Acord següent:

Primer. Que els sistemes de regeneració d'aigües depurades en règim de servei públic, l'efluent dels quals sigui destinat a usos de la pròpia instal·lació, usos urbans i/o usos ambientals es considerin política hidràulica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a efectes d'aplicació de la normativa relativa al cànon de sanejament i per tant es puguin beneficiar de les indemnitzacions via cànon de sanejament sempre i quan aquests sistemes compleixin amb els requisits establerts a la normativa d'aplicació.

Segon. Per als usos indicats anteriorment que, pel fet de ser part d'un servei públic, hi hagi certa recuperació de les despeses per mitjà de tarifes o taxes, únicament serà susceptible d'indemnització la part de la despesa no recuperada.

Tercer. Tot l'anterior sempre d'acord a la disposició addicional segona del Text refós de la Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües, que estableix que en tot cas, el dret i la quantia de les indemnitzacions queden sotmesos a les disponibilitats pressupostàries.

Quart. Ordenar que aquest Acord es publiqui en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, 27 de març de 2023

La secretària del Consell de Govern

Mercedes Garrido Rodríguez

